

Tantárgy neve:	Mindennapi élet, ünnepek és hétköznapiak a kora újkori Magyarországon I-II
Tárgyfelelős:	Doktori programvezető
Tantárgy oktatója:	Jánokiné dr. Újváry Zsuzsanna, PhD, ny. egy. docens
Kreditszám:	10
Óratípus:	gyakorlat
A tantárgy céljának rövid ismertetése:	A hallgatók az életmódtörténet ismérveit, valamint átfogó művelődéstörténeti és azon belül művészettörténeti és néprajzi ismereteket sajátítanak el, megismerkednek a történeti demográfia, történeti statisztika módszerével. A társadalmi csoportok és hazánk eltérő tájai, adottságai, különböző életfeltételei más és más életmódot tesznek lehetővé a csoportok számára. Egyén és a közösség viszonyának fontosságára helyezük a hangsúlyt. Az emberi viselkedésmód is fontos téma.
Elsajátítandó elméleti ismeretanyag:	A szeminárium két vagy akár több féléven keresztül a mindennapi élet kereteit, tárgyait vizsgálja. A családi élet az esküvővel, lakodalommal, vígassággal kezdődik. (Ki, mikor és hány évesen házasodott), majd a gyermekáldás (milyen gyakran szült az asszony), hány gyermeket neveltek, gyermeknevelés, betegségek, csecsemő-, gyermek- és felnőtt halál témája következik. Árvaság és gondnokság. Családi nevelés, iskolázás, étkezési szokások, temetkezés, szórakozás, közösségi terek használata. Mind ehhez kapcsolódik az anyagi kultúra vizsgálata; ház- és szobaberendezés, bútortartás, asztal- és ágynemű, ruházat, textíliák, ékszerek – mindezeket főként végrendeletek, vagyonelemlékek alapján. Mind ehhez művelődéstörténeti, művészettörténeti és néprajzi ismeretek elsajátítása is szükséges.
Elsajátítandó gyakorlati ismeretanyag:	Kiadott források összehasonlító és statisztikai elemzése (várak, kastélyok, egyéb ingatlanok, polgári és paraszti házak, azok berendezése, férfi- és női ruházat, fegyverek, dísz lószerszámok, ékszerek – mint a reprezentáció megjelenése és státuszszimbolikája. Levéltári anyag (fénymásolatban) paleográfiai olvasata, azok elemzése.
A 2-4 legfontosabb kötelező irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	-Domanovszky Sándor (szerk.), <i>Magyar művelődéstörténet</i> 1-5. köt., Magyar Történelmi Társulat, Bp., 1939-1942., Ebből: a 3. köt. „A kereszténység védőbástyája.” (Reprint, Babits-Magyar Akadémiai, Szekszárd, 1993, ISBN 9637806679) Ez a sorozat szemléletében ma is modern, és azóta sem jelent meg ilyen nagyszabású összegző munka. - G. Etényi Nóra, Horn Ildikó (szerk.), <i>Idővel paloták... Magyar udvari kultúra a 16-17. században</i> . Balassi Kiadó, Bp., 2005. (ISBN 963 506 647 3) Ebből: Társasélet, 415–510., Reprezentáció és mecenatúra, 549–660. -J. Újváry Zsuzsanna, <i>Polgári házassági szokások és erkölcs a 16–17. századi Magyarországon</i> , in Szentmártoni Szabó Géza (szerk.) <i>Ámor, álom és mámor. A szerelem a régi magyar irodalomban és a szerelem ezredéves hazai kultúrtörténete</i> , Universitas Kiadó, Bp., 2002, 67–82.

	<p>-J. Újváry Zsuzsanna: <i>Nők a kora újkori Magyarországon</i>. In <i>Pro Philosophia Évkönyv 2017</i>, szerk.: Garaczi Imre, Kalmár Zoltán, 31–58. (ISSN 2060-100X)</p> <p>-Péter Katalin, <i>Magánélet a régi Magyarországon</i>, (Magyar Történelmi Emlékek, Értekezések), MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Bp., 2012. (ISSN 2063–3742)</p> <p>-J. Újváry Zsuzsanna, <i>A Lónyay család és a Lónyay nők a 17. században</i>, in Cieger András, Klicsu Ferenc, <i>Örökségünk. A Lónyayak eltűnt és felfedezett világa</i>, Tuzsér Községért Közalapítvány, Tuzsér, 2023, (ISBN 978-615-01-8590-3), 70–92.</p>	
<p>A 2-4 legfontosabb ajánlott irodalom felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>	<p>-Radvánszky Béla, <i>Magyar családélet és háztartás a XVI–XVII. században, I–III.</i>, MTA, Bp., 1879 (reprint, Helikon, Békéscsaba, 1986, ISBN 963 207 828 4). E kötet II. és III. kötetében kiadott levéltári források – végrendeletek, vagyonleltárak, hozományjegyzékek, temetésre szóló meghívók stb. – találhatóak, az összehasonlító elemzések és statisztikai adatok elvégzéséhez.</p> <p>-Nagy Janka Teodóra (kiad.), Cserei Farkas, <i>A' magyar és székely aszszonyok' törvénye</i>, (Három Széki Téka 7), Tortoma Kiadó, Barót, 2024. ISBN 978-606-9716-68-7. (Forráskiadvány)</p> <p>-Hanák Béla–Szabó András Péter (kiad.), <i>Keresztvíztől sírkeresztig. Családi eseményekre szóló meghívólevelek Kassa város levéltárában (1526–1700)</i>, 1–2.köt. Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, Bp., 2021. ISBN 978-963-416-265-0. (Forráskiadvány – ebből részletek, pl. 72. sz. lekcsei Sulyok István és csegekátai Káthay Ferenc húgának lakodalma, 1578. 294–296.; 98. sz., Felsővadászi Rákóczi Zsigmond és Káthay Borbála [Káthay Ferenc lánya] lakodalma, 1583., 362–365., stb.</p> <p>-J. Újváry Zsuzsanna, <i>Esterházy László temetési költsége</i>, in Maczák Ibolya (szerk.), <i>„Fényes palotákban, ékes kőfalokban” Tanulmányok az Esterházy családról, A források tükrében</i>, WZ Könyvek, é.n., ISBN 978-963-87877-5-0</p>	
<p>Elmélet-gyakorlat aránya:</p>	<p>Elméleti óra óraszám:</p>	<p>Gyakorlati óra óraszám: fél évente 24</p>
<p>Az alkalmazott oktatási módszerek:</p>	<p>Óráról órára az előre megadott szakirodalom elolvasása és a kijelölt forrás egyéni elemzése. Előre megadom a fontos szempontokat. Ezt az előre átnézett anyagot egy-egy doktorandusszal (kiselőadás vagy prezentáció keretében) vagy közösen feldolgozzuk az órán. Projektor alkalmazása, a kivetített források elemzése, értékelése. Én magam mindig készítek kivetítendő anyagot, vázlatot.</p> <p>A levéltári források fénymásolatát előre kiosztom, hogy mindenkinek meglegyen a sajátja.</p> <p>A forrásokhoz segédletet (péNZ- és mértékegységek átváltása) adok.</p>	

	<p>A félév során minden hallgató kap egy-egy idegen nyelvű cikket/ könyvrészletet, amelyet kivonatol. Mindenki megkapja a másik által kivonatolt anyagot, és a végén összegezzük, értékeljük. A kiadott anyag kapcsolódik az életmódtörténethez, európai kontextusba helyezi, és a legújabb kutatási eredményeket/konferenciák anyagát tükrözi.</p>
<p>Az értékelés módja:</p>	<p>Az összetevők: a kurzus során a hallgató aktív részvétele, a beadott munka minősége és a félév végén megrendezett egyéni beszélgetés/ kikérdezés adja a végeredményt.</p>
<p>Az értékelés kritériuma:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A hallgató jelen legyen a szemináriumokon. 2. A hallgató aktívan vegyen részt a közös munkában. 3. Az egyénileg kiadott feladatot elvégezze.
<p>Miként járul hozzá a tantárgy a doktori iskola képzési programjában tanulási eredményként megjelölt MKKR 8. szintű tanulási eredmények eléréséhez.</p>	<p>A doktorandusz a kurzus során megfelelő tudásra tesz szert olyannyira, hogy önállóan is képes lesz új források elolvasására, azok értelmezésére, tudásába való integrálására (hasznosítására). Képes lesz az önálló (autonóm) kutatómunkára, amely során saját, hasznos tudományos munkát hoz létre.</p>